

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради України з питань
економічного розвитку

*Про розгляд законопроекту
№ 14270-1 від 17.12.2025*

Антимонопольний комітет України відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у межах компетенції опрацював зареєстрований у Верховній Раді України проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення інституційної спроможності у сфері зовнішньоекономічної діяльності та забезпечення захисту національного товаровиробника», внесений народним депутатом Буймістер Л. А. (реєстр. № 14270-1 від 17.12.2025) (далі – Законопроєкт), та повідомляє про таке.

Відповідно до пояснювальної записки, доданої до Законопроєкту, його метою є вдосконалення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності для підвищення ефективності державного регулювання та захисту національних інтересів і товаровиробників. Законопроєкт спрямований на створення умов, за яких Україна матиме дієві інструменти протидії недобросовісній конкуренції з боку іноземних компаній, зможе оперативнo реагувати на загрози економічній безпеці, а також забезпечить належне представництво національних інтересів у міжнародних торговельних спорах.

Законопроєктом пропонується внести зміни, зокрема, до Законів України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та «Про Бюро економічної безпеки України».

Так, відповідно до запропонованої редакції статті 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» Бюро економічної безпеки України (як орган державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності), зокрема, *складає аналітичні висновки і рекомендації для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень* щодо регулювання відносин у сфері економіки.

Відповідно до запропонованої редакції статті 9 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», якою, зокрема, пропонується передбачити, що *органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації усіх форм власності з часткою державної власності понад двадцять п'ять відсотків з метою реагування на виявлені ризики, пов'язані з публічними закупівлями, зобов'язані розглянути рекомендації органів Бюро економічної безпеки України та надати інформацію про результати їх розгляду у строк протягом 15 календарних днів від дати їх отримання.*

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC00304000000F88F3000BFE9DB00

Підписувач: Музиченко Ольга Валеріївна

Дійсний з: 25.11.2024 16:03:18 по 25.11.2026 16:03:18

Антимонопольний комітет України

№ 300-29.1/02-28є від 02.01.2026

Залишення без розгляду посадовою особою рекомендації органів Бюро економічної безпеки України, несвоєчасне надання відповіді на таку рекомендацію тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Рекомендація – письмовий документ, складений за результатами здійснення інформаційно-аналітичної діяльності, *що містить пропозицію* органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності з часткою державної власності понад двадцять п'ять відсотків *щодо прийняття ними управлінських рішень з метою попередження, мінімізації або усунення виявленого ризику* (зміни до частини першої статті 2 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України»).

Крім цього, відповідно до положень запропонованої редакції статті 9 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» інформаційно-аналітичні *підрозділи Бюро економічної безпеки України* за результатами інформаційно-аналітичної діяльності *можуть оголошувати особам офіційне застереження з метою запобігання виникненню, мінімізації або усунення виявлених ризиків та загроз економічній безпеці держави.*

Офіційне застереження – це *роз'яснення* Бюро економічної безпеки України фізичній особі або підприємству, установі чи організації всіх форм власності *про те, що в їх діянні (дії або бездіяльності) містяться ризики створення умов для вчинення кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро економічної безпеки України.*

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад визначаються Законом України «Про публічні закупівлі».

Статтею 7 Закону України «Про публічні закупівлі» (розділ II «Державне регулювання та контроль у сфері закупівель») визначено державне регулювання, контроль у сфері закупівель та громадський контроль, органи та межі їх повноважень в рамках здійснення такого контролю та, зокрема, встановлено, що Рахункова палата, Комітет, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, здійснюють контроль у сфері публічних закупівель у межах своїх повноважень, визначених Конституцією та законами України. *Органи, уповноважені здійснювати контроль у сфері закупівель, не мають права втручатися в проведення закупівель.*

Запропонованими змінами *фактично надаються повноваження Бюро економічної безпеки України зобов'язувати замовників процедур публічних закупівель приймати рішення щодо визначення переможців торгів, відхилення тендерних пропозицій учасників, вносити зміни до умов тендерної документації шляхом надання рекомендацій, невиконання яких може створювати «умови для вчинення кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро економічної безпеки України».*

При цьому *чинне законодавство у сфері публічних закупівель України не наділяє Бюро економічної безпеки України повноваженнями щодо встановлення порушень саме законодавства у сфері публічних закупівель.*

Запропоновані зміни *не узгоджуватимуться з вимогами Закону України «Про публічні закупівлі» та можуть призвести до дублювання повноважень органів, уповноважених здійснювати державний контроль у сфері закупівель.*

Враховуючи викладене, зазначені положення законопроекту потребують узгодження із законодавством у сфері публічних закупівель.

Крім цього, Комітет звертає увагу на те, що Законом пропонується доповнити Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» новою статтею 28², згідно з якою передбачено *можливість застосування Україною додаткових заходів регулювання*

зовнішньоекономічної діяльності, які включатимуть заборони чи обмеження для запобігання критичній ситуації або для виходу з такої ситуації.

Цією ж статтею пропонується унормувати, що *рішення про запровадження додаткових заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності прийматиметься Кабінетом Міністрів України* за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, а припинятимуться такі додаткові заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності також Кабінетом Міністрів України в разі усунення обставин, що стали підставою їх застосування за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.

Отже, **окремими нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України потенційно обмежуватиметься підприємницька ініціатива, встановлюватимуться завищені вимоги до господарської діяльності в окремих галузях, надаватимуться переваги окремим суб'єктам господарювання чи галузям тощо.**

Такі обмеження порушуватимуть закріплені в Конституції України принципи свободи підприємницької діяльності, недопущення неправомірних обмежень конкуренції та зловживань монопольним становищем на ринку, недобросовісної конкуренції, вимоги законодавства щодо утримання державних органів та організацій від будь-яких неправомірних дій, що можуть зашкодити вільній конкуренції між суб'єктами господарювання.

З огляду на наведене доцільно в Законопроекті **передбачити обов'язок** центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, який буде головним розробником проєктів відповідних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, **погоджувати їх із Комітетом** як заінтересованим органом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції в підприємницькій діяльності.

Одночасно повідомляємо, що в Комітеті двічі опрацьовувався проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення інституційної спроможності Бюро економічної безпеки України», надісланий листами Бюро економічної безпеки України від 24.04.2025 № 11/10.1/4329-25 (вх. Комітету № 9-01/6246 від 24.04.2025) та від 31.07.2025 № 11/10.1/7736-25 (вх. Комітету № 9-01/11235 від 01.08.2025), який містив аналогічні за змістом положення, які містить Законопроект, та до якого Комітет на адресу Бюро економічної безпеки України надавав зауваження листами № 300-29.1/01-151-НПА від 13.05.2025 та № 300-29.1/01-291-НПА від 13.08.2025.

Додаток: довідка про виконання обов'язків Голови Комітету на 1 арк. в 1 прим.

В. о. Голови Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО